

Open Call Impuls Open Leermateriaal

Opleidingswerkplaats Lerarenopleidingen – Ronde 2, 2027-2029

1. Inleiding

De Opleidingswerkplaats Lerarenopleidingen versterkt binnen Impuls Open Leermateriaal (een programma gefinancierd door het Nationaal Groeifonds, penvoerder Stichting Kennisnet, hierna IOL) de samenwerking tussen lerarenopleidingen en scholen om open leermateriaal duurzaam te ontwikkelen, te gebruiken en in te bedden. De Opleidingswerkplaats brengt opleiding en praktijk samen in een gezamenlijke aanpak die gericht is op structurele veranderingen in het curriculum en de schoolpraktijk. Curriculumverankering binnen de lerarenopleiding vormt het centrale doel van de Opleidingswerkplaats. De overige resultaten – zoals professionalisering, studentvaardigheden en praktijkgericht onderzoek – dragen bij aan en versterken deze verankering.

De Opleidingswerkplaats is gebaseerd op de participatiedriehoek: een samenwerking tussen ten minste één lerarenopleiding, studenten (leraren in opleiding) en stagescholen. Deze open call ondersteunt consortia die gezamenlijk willen werken aan de duurzame verankering van open leermateriaal in het curriculum van lerarenopleidingen, én aan de borging van het gebruik van open leermateriaal in de praktijk van het funderend onderwijs. Gedurende de werkplaats wordt ervaring opgedaan met de begeleiding van studenten, praktijkgericht onderzoek en professionaliseringsactiviteiten voor opleiders en docenten.

De oproep staat open voor alle typen lerarenopleidingen: pabo's, opleidingen voor het voortgezet onderwijs, universitaire lerarenopleidingen en academische pabo's. Consortia kunnen bestaan uit één of meerdere opleidingen, mits zij samenwerken met ten minste drie stagescholen.

In het 2e kwartaal van 2026 worden maximaal vier Opleidingswerkplaatsen geselecteerd. De selectie vindt plaats op basis van kwaliteit en potentiële impact van de voorstellen; het streven naar een maximum van vier betekent niet dat dit aantal per definitie wordt toegekend. De looptijd bedraagt in principe drie jaar, waarbij jaarlijks een doorstart plaatsvindt op basis van een tussentijdse evaluatie. De deelnemende opleiding en stagescholen krijgen hiermee de ruimte om te werken aan duurzame inbedding van open leermateriaal in hun curriculum en ervaring op te doen met vernieuwende werkwijzen. Studenten krijgen in de Opleidingswerkplaats ruimte om te leren over en te werken met open leermateriaal, wat bijdraagt aan hun vaardigheden, portfolio-opbouw en de ontwikkeling van het curriculum waarin zij worden opgeleid. De resultaten leveren niet alleen een voorbeeldfunctie op voor andere lerarenopleidingen, maar vormen ook een inhoudelijke bouwsteen voor de verdere landelijke opschaling van open leermateriaal binnen de IOL-programma's, onder meer via kennisdeling, afstemming en overdraagbare praktijken die in meerdere opleidingen inzetbaar zijn.

Met deze tweede en laatste ronde bouwt de Opleidingswerkplaats voort op de basis die is gelegd door het eerste cohort, dat in 2026 is gestart. Daarmee zet de Opleidingswerkplaats de stap van een verkennende pilotfase naar een volledig uitgewerkte meerjarige Opleidingswerkplaats. Waar de eerste ronde vooral gericht was op het uitproberen van werkwijzen en het opbouwen van samenwerking binnen de participatiedriehoek, richt deze ronde zich op de verdere uitwerking, verdieping en duurzame inbedding ervan. Consortia worden daarom uitgenodigd om een volwaardige Opleidingswerkplaats te ontwikkelen die structurele verankering in het curriculum

van de lerarenopleiding én in de schoolpraktijk realiseert. De nadruk ligt daarbij op het uitwerken van overdraagbare werkwijzen omtrent het werken met en inbedden van open leermateriaal in het curriculum van lerarenopleidingen en de schoolpraktijk. Eveneens ligt de nadruk op het versterken van landelijke verbindingen, zodat de Opleidingswerkplaats na deze ronde stevig is gepositioneerd binnen het stelsel van lerarenopleidingen.

De volgende hoofdstukken beschrijven achtereenvolgens de beoogde resultaten van een Opleidingswerkplaats, de uitgangspunten waaraan elke Opleidingswerkplaats voldoet, de typen subsidiabele activiteiten en de criteria waarop aanvragen worden beoordeeld.

2. Beoogde resultaten van de Opleidingswerkplaats

De Opleidingswerkplaats heeft als doel het duurzaam verankeren van werken met open leermateriaal in zowel het curriculum van lerarenopleidingen als in de schoolpraktijk van het funderend onderwijs. De resultaten van de Opleidingswerkplaats moeten bijdragen aan een structurele verandering in hoe opleidingen en scholen studenten, docenten en opleiders toerusten om effectief en bewust gebruik te maken van open leermateriaal.

De Opleidingswerkplaats levert een bijdrage aan dit doel door gezamenlijk te werken aan curriculumontwikkeling, praktijkgericht onderzoek, professionaliseringsactiviteiten en kennisdeling binnen de participatiedriehoek van opleiding, studenten en stagescholen. Hierbij wordt aangesloten op bestaande onderwijsstructuren, zodat de inzet van open leermateriaal onderdeel wordt van regulier onderwijs, praktijkopdrachten en begeleidings- en ontwerpprocessen.

Deze resultaten vormen samen de kern van een Opleidingswerkplaats. Elke Opleidingswerkplaats levert een bijdrage aan alle genoemde resultaten, maar de nadruk kan verschillen afhankelijk van de context, bestaande onderwijsstructuren en ontwikkelfase van het consortium.

Concreet worden de volgende resultaten nagestreefd:

Curriculumverankering binnen de lerarenopleiding

Open leermateriaal krijgt een structurele plek in het curriculum van de lerarenopleiding, bijvoorbeeld binnen vakdidactiek, praktijkonderzoek, stagebegeleiding of leerwerkplaatsen. De opleiding ontwikkelt of versterkt bestaande onderwijsactiviteiten waarin studenten leren open leermateriaal te beoordelen, aan te passen, te ontwikkelen en verantwoord in te zetten.

Borging in de schoolpraktijk van het funderend onderwijs

Stagescholen passen open leermateriaal toe in hun lessen en begeleidingstrajecten, ontwikkelen gezamenlijk met studenten lesmaterialen of opdrachten, en creëren een basis voor bestendige inzet na afloop van het project. De Opleidingswerkplaats onderzoekt hoe open leermateriaal effectief kan worden gebruikt in de dagelijkse onderwijspraktijk.

Ontwikkeling van vaardigheden en professionele groei van studenten

Studenten krijgen ruimte om te leren over en te werken met open leermateriaal in authentieke onderwijscontexten. Dit draagt bij aan hun professionele vaardigheden, ontwerpbekwaamheid, onderzoekende houding en portfolio-opbouw.

Onderbouwing van werkwijzen door praktijkgericht onderzoek

De Opleidingswerkplaats genereert inzichten in de toepasbaarheid, effectiviteit en acceptatie van open leermateriaal in uiteenlopende opleidings- en schoolcontexten. Het doel van dit

onderzoek is het ondersteunen en onderbouwen van keuzes in ontwikkeling en implementatie, niet het produceren van afzonderlijke onderzoeksproducten.

Professionaliseringsactiviteiten voor opleiders en docenten

Opleiders, docenten en schoolbegeleiders ontwikkelen kennis en vaardigheden om studenten te begeleiden bij het verantwoord en vaardig omgaan met open leermateriaal. Onder professionaliseringsactiviteiten vallen alle ontwikkel- of leeractiviteiten gericht op de versterking van deze expertise.

Schaalbare en overdraagbare werkwijzen

De ervaringen, materialen en inzichten die voortkomen uit de Opleidingswerkplaats worden overdraagbaar gemaakt voor andere opleidingen en scholen. De Opleidingswerkplaats ontwikkelt voorbeelden, formats, werkwijzen of inzichten die breder toepasbaar zijn.

Bijdrage aan landelijke kennisdeling en opschaling binnen IOL

De opbrengsten van de Opleidingswerkplaats worden actief gedeeld binnen het IOL-netwerk. Dit omvat deelname aan landelijke bijeenkomsten, het beschikbaar stellen van ontwikkelde materialen en het uitwisselen van inzichten met andere lerarenopleidingen en partners. Daarnaast wordt gedurende de looptijd van de Opleidingswerkplaats gewerkt aan het uitbreiden en versterken van een landelijk netwerk van lerarenopleidingen, zodat kennisdeling, verspreiding van werkwijzen en verdere verankering van de resultaten niet afhankelijk blijven van het IOL-programma, maar verzelfstandigen en op die manier duurzaam ingebed worden binnen het stelsel van lerarenopleidingen.

3. Uitgangspunten van de Opleidingswerkplaats

De Opleidingswerkplaats werkt vanuit de volgende uitgangspunten:

- Duurzame inbedding als leidend principe: de Opleidingswerkplaats richt zich op structurele verandering en versterking van onderwijspraktijken, en niet op een verzameling op zichzelf staande activiteiten. Alle inspanningen dragen bij aan verankering in zowel het curriculum van de lerarenopleiding als de schoolpraktijk.
- Samenwerking binnen de participatiedriehoek: lerarenopleiding, studenten en stagescholen werken structureel en gelijkwaardig samen.
- Evidence-informed en praktijkgerichte onderzoekswerkwijze: keuzes worden onderbouwd met praktijkgericht onderzoek en kort-cyclische evaluatie.
- Aansluiten op bestaande onderwijsstructuren: activiteiten versterken of verdiepen bestaande onderdelen van curriculum, begeleiding en schoolpraktijk.
- Professionalisering als doorlopende lijn: opleiders, docenten en begeleiders ontwikkelen samen kennis en vaardigheden om studenten in dit domein te ondersteunen.
- Ontwikkeling van overdraagbare werkwijzen: de Opleidingswerkplaats richt zich op aanpakken en inzichten die bruikbaar zijn voor andere opleidingen en scholen.

4. Welke activiteiten komen in aanmerking?

De Opleidingswerkplaats ondersteunt activiteiten die gezamenlijk bijdragen aan de duurzame inbedding van open leermateriaal in zowel het curriculum van de lerarenopleiding als in de schoolpraktijk van het funderend onderwijs. Dit betekent dat het project als geheel moet leiden tot duurzame verandering in beide contexten. Activiteiten kunnen hierbinnen verschillend van

aard en gericht op één specifieke context zijn, zolang zij samen aantoonbaar bijdragen aan deze dubbele verankering.

Alle activiteiten sluiten aan op bestaande onderwijs- en begeleidingsprocessen binnen opleiding en school en versterken of verdiepen deze.

Subsidiabele activiteitentypen

1. Curriculumontwikkeling en verankering

- Ontwikkelen of versterken van opleidingsonderdelen waarin studenten leren werken met open leer materiaal.
- Inbedden van opdrachten, leeractiviteiten en toetsing binnen bestaande structuren.
- Professionaliseringsactiviteiten voor opleiders ter ondersteuning van deze verankering.

2. Activiteiten in de schoolpraktijk

- Begeleiding van studenten bij het gebruik en ontwikkelen van open leer materiaal op stagescholen.
- Gezamenlijke ontwerp-, implementatie- en evaluatieactiviteiten in het schoolteam.
- Versterken van randvoorwaarden voor duurzame inzet van open leer materiaal in teams de schoolpraktijk.

3. Professionaliseringsactiviteiten

Alle leer- en ontwikkelactiviteiten voor opleiders, docenten en begeleiders rond het begeleiden van studenten in het gebruik van open leer materiaal.

4. Praktijkgericht onderzoek

Praktijkgericht onderzoek wordt uitgevoerd als integraal onderdeel van de Opleidingswerkplaats. Het ondersteunt de evidence-informed werkwijze zoals opgenomen bij de uitgangspunten en omvat activiteiten die de ontwikkeling, implementatie en verbetering van werkwijzen onderbouwen, zoals kort-cyclische evaluaties of het onderzoeken van toepasbaarheid en effectiviteit.

5. Kennisdeling en samenwerking

- Actieve bijdrage aan kennisdeling binnen het IOL-programma.
- Activiteiten die bijdragen aan het versterken van een landelijk netwerk van lerarenopleidingen en de verzelfstandiging van verspreiding van opbrengsten.

6. Coördinatie en monitoring

Projectcoördinatie, onderlinge afstemming binnen de participatiedriehoek en het monitoren van voortgang en opbrengsten.

Niet subsidiabel:

- Activiteiten die regulier bekostigd worden.
- Activiteiten die niet aantoonbaar bijdragen aan duurzame inbedding in zowel het curriculum van de lerarenopleiding als de schoolpraktijk.

- Productie van open leer materiaal zonder koppeling aan curriculum van de lerarenopleiding of schoolpraktijk.

5. Beoordelingscriteria

De aanvragen worden beoordeeld op basis van de volgende overkoepelende criteria:

1. Inhoudelijke kwaliteit en onderbouwing

Het voorstel beschrijft een duidelijke, realistische en onderbouwde aanpak. De doelen, fasering en gekozen werkwijzen zijn logisch verbonden, en de methodologische onderbouwing van onderzoek en ontwikkelactiviteiten is expliciet en passend.

2. Curriculumverankering

De aanvraag maakt concreet hoe werken met open leer materiaal structureel wordt ingebed in het curriculum van de lerarenopleiding. De koppeling met bestaande onderwijsonderdelen, begeleidingslijnen en opleidingsstructuren is helder uitgewerkt.

3. Samenwerking binnen de participatiedriehoek

Er is sprake van aantoonbare en gelijkwaardige samenwerking tussen de lerarenopleiding, studenten en ten minste drie stagescholen. Rollen en verantwoordelijkheden van alle partners zijn helder beschreven.

4. Evidence-informed en praktijkgericht werken

Het voorstel maakt zichtbaar hoe praktijkgericht onderzoek en kort-cyclische evaluaties worden ingezet om keuzes te onderbouwen en werkwijzen te verbeteren. Onderzoek dient ter ondersteuning van ontwikkeling en implementatie, niet als afzonderlijk onderzoeksdoel.

5. Planning en proportionele begroting

De fasering, inzet van middelen en beoogde resultaten zijn logisch, uitvoerbaar en proportioneel. De begroting maakt inzichtelijk hoe middelen doelgericht bijdragen aan duurzame inbedding in opleiding en schoolpraktijk.

6. Schaalbaarheid en overdraagbaarheid

Het voorstel laat zien hoe de Opleidingswerkplaats bijdraagt aan overdraagbare praktijken en hoe resultaten gedeeld kunnen worden binnen én buiten het IOL-netwerk, inclusief het landelijke netwerk van lerarenopleidingen.

6. Aanvraagprocedure en planning

De open call voor de Opleidingswerkplaats wordt gepubliceerd op 2 maart 2026. Consortia kunnen gedurende een vastgestelde periode van 3 maanden een aanvraag indienen.

Een volledige aanvraag bestaat uit:

- Een projectplan volgens het beschikbaar gestelde format, waarin doel, aanpak, samenwerking binnen de participatiedriehoek, activiteiten, onderzoekscomponent en kennisdeling zijn uitgewerkt.
- Een onderbouwde projectbegroting volgens het format.
- Een overzicht van penvoerder, betrokken organisaties, partners en hun rollen.
- Intentieverklaringen van de deelnemende lerarenopleiding en ten minste drie stagescholen.

De aanmeldingsprocedure, de formats voor aanvraag en begroting en de aanmeldlink voor de informatiebijeenkomsten zijn vanaf 2 maart 2026 te vinden via www.openleermateriaal.nl/lerarenopleidingen

Verplichte informatiebijeenkomst

Deelname aan één van de informatiebijeenkomsten op 12 maart 2026 of 27 maart 2026 is verplicht om een aanvraag te kunnen indienen. Tijdens deze bijeenkomsten wordt een toelichting gegeven en is er ruimte om vragen te stellen.

Indiening

Aanvragen worden uitsluitend in behandeling genomen wanneer zij volledig zijn en tijdig zijn ingediend via het door Stichting Kennisnet beschikbaar gestelde aanvraagformulier.

Beoordeling en selectie

Na sluiting van de indieningsperiode beoordeelt een beoordelingscommissie alle ingediende voorstellen. De beoordelingscommissie bestaat uit vertegenwoordigers uit het onderwijsveld, waarbij de verschillende perspectieven binnen de participatiedriehoek zijn vertegenwoordigd:

- een onderzoeker of expert vanuit de lerarenopleidingen,
- een schoolleider namens de stagescholen,
- een opleider vanuit de lerarenopleiding.

De beoordelingscommissie krijgt voldoende voorbereidingstijd, zodat voorstellen zorgvuldig en consistent kunnen worden beoordeeld.

De selectie wordt bekendgemaakt uiterlijk 31 juli 2026.

De geselecteerde Opleidingswerkplaatsen starten in januari 2027.

Meerjarige opzet en doorstart Opleidingswerkplaats

Een aanvraag betreft één Opleidingswerkplaats met een opzet van één, twee of drie jaar. In de aanvraag wordt de beoogde ontwikkeling over de gehele looptijd beschreven, inclusief een globale doorkijk naar eventuele vervolgjaren.

De financiering wordt per projectjaar beschikbaar gesteld. Jaar 1 wordt toegekend bij de start van de Opleidingswerkplaats. Een voortzetting in een volgend projectjaar vindt plaats op basis van een tussentijdse evaluatie van voortgang en resultaten en binnen de beschikbare middelen van het programma Impuls Open Leermateriaal. Deze voortzetting betreft een interne besluitvorming over voortzetting en leidt niet automatisch tot financiering voor een volgend projectjaar.

Aan de financiering van een projectjaar kunnen geen rechten worden ontleend voor daaropvolgende projectjaren.

7. Financiële ondersteuning

Voor de uitvoering van de Opleidingswerkplaats wordt een financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor één project per consortium, met een looptijd van maximaal drie jaar. De financiering wordt per projectjaar beschikbaar gesteld.

Consortia dienen één aanvraag in voor een Opleidingswerkplaats met een opzet van één, twee of drie jaar, inclusief een meerjarige begroting. De maximale financiële bijdrage bedraagt:

jaar 1: maximaal € 90.000

jaar 2: maximaal € 30.000

jaar 3: maximaal € 30.000

De totale looptijd van de Opleidingswerkplaats is maximaal drie jaar. Een consortium kan ervoor kiezen de Opleidingswerkplaats gefaseerd in te richten, afhankelijk van de aard en fasering van het voorgestelde project.

De financiering van jaar 1 wordt toegekend bij de start van de Opleidingswerkplaats. Een voortzetting in jaar 2 en jaar 3 vindt plaats op basis van een interne doorstartbeslissing, gebaseerd op een tussentijdse voortgangsevaluatie en binnen de beschikbare middelen van het programma Impuls Open Leermateriaal, afhankelijk van subsidietoekenning van OCW. Aan de financiering van een projectjaar kunnen geen rechten worden ontleend voor daaropvolgende projectjaren.

Betalingsstructuur

De financiële bijdrage wordt verstrekt via Stichting Kennisnet, als penvoerder van Impuls Open Leermateriaal. Na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst wordt per projectjaar:

- 75% van het toegekende bedrag als voorschot uitgekeerd;
- 25% uitgekeerd na goedgekeurde eindverantwoording van datzelfde projectjaar.

Doorschuiven van middelen

Middelen uit een projectjaar kunnen, mits goed onderbouwd en passend binnen de overeengekomen looptijd, worden doorgeschoven naar een volgend projectjaar.

Vereisten

Aanvragers leveren een heldere en proportionele begroting aan waarin zichtbaar wordt hoe de middelen worden ingezet voor de duurzame inbedding van open leermateriaal. Activiteiten die regulier bekostigd worden komen niet in aanmerking voor financiering.

Een samenwerkingsproject dient zich aan te melden vanuit een organisatie die zich inzet ten behoeve van het algemene belang, meer in het bijzonder het onderwijs, geen winstoogmerk heeft én over rechtspersoonlijkheid beschikt. Deze organisatie is de contractpartner van Stichting Kennisnet en aanspreekpunt voor de samenwerking. Aan deze organisatie wordt de financiële ondersteuning verstrekt vanuit Stichting Kennisnet. Met het indienen van de aanvraag, gaat de organisatie akkoord met de voorwaarden Opleidingswerkplaats zoals gesteld in Bijlage 1. Specifieke afspraken over financiering, declaratie, verantwoording en monitoring worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst.

Rapportage en monitoring

Gedurende de looptijd levert de Opleidingswerkplaats periodieke voortgangsinformatie aan, waaronder kwartaalevaluaties en antwoorden op programmabrede monitoringsvragen van IOL. Daarnaast wordt een verslag opgeleverd waarin de overdraagbaarheid van de ontwikkelde werkwijzen voor het bredere veld wordt beschreven. De wijze van rapporteren wordt nader gespecificeerd in het monitoringskader en de samenwerkingsovereenkomst.

Bijlage 1: Voorwaarden Opleidingswerkplaats.